

Opole, 28.01.2026 r.

Szanowni Państwo,

w imieniu Pracowni Badań nad Podręcznikami Historii działającej w ramach Instytutu Śląskiego, Miejskiego Centrum Wspomagania Edukacji w Opolu oraz Instytutu Historii Uniwersytetu Opolskiego mamy zaszczyt zaprosić Państwa do udziału w ogólnopolskiej konferencji naukowej pt.

Szkolny podręcznik historii.***Przeszłość w dialogu z przyszłością***

Opole, 15–16 października 2026 roku

Idea konferencji

Szkolny podręcznik historii od ponad dwóch stuleci pozostaje jednym z najważniejszych, choć nieustannie redefiniowanych, środków dydaktycznych, edukacji historycznej. Dlatego też opolska konferencja ma na celu stworzenie interdyscyplinarnej przestrzeni refleksji nad przemianami podręcznika historii, narracją podręcznikową, jego funkcjami i obudową dydaktyczną, rolą kulturową i społeczną, a także nad wyzwaniem, jakie stawia przed nim dynamicznie zmieniający się świat w pierwszych dekadach XXI wieku, w tym rozwój technologii cyfrowych i sztucznej inteligencji. W ramach obrad konferencyjnych pragniemy połączyć perspektywę historyczną, dydaktyczną, edytorską i kulturoznawczą, zapraszając do dyskusji badaczy dziejów edukacji, dydaktyków historii, autorów i redaktorów podręczników, nauczycieli praktyków, doradców metodycznych, doktorantów, przedstawicieli wydawnictw edukacyjnych oraz badaczy nowych technologii w edukacji.

Proponowane obszary tematyczne konferencji

Zachęcamy do zgłaszania wystąpień dotyczących m.in. następujących zagadnień:

1. Podręcznik historii w perspektywie historycznej
 - Rola i miejsce podręcznika historii w XVIII, XIX, XX i XXI wieku
 - Ewolucja funkcji podręcznika szkolnego od kompendium wiedzy do narzędzia kompetencyjnego
 - Podręcznik historii jako narzędzie polityki pamięci i edukacji obywatelskiej
2. Autorzy i proces powstawania podręczników
 - Autor podręcznika historii - historyk, dydaktyk, nauczyciel, zespół autorski
 - Współpraca autorów z wydawnictwami edukacyjnymi
 - Recenzowanie, dopuszczanie i ewaluacja podręczników szkolnych
3. Narracja podręcznikowa
 - Selekcja faktów, problematyka interpretacji i uproszczeń
 - Obraz wydarzeń, postaci i procesów historycznych w podręcznikach
 - Historia narodowa, regionalna i globalna w narracji podręcznikowej
 - Obecność historii kobiet, mniejszości i grup marginalizowanych
4. Obudowa dydaktyczna podręczników
 - Ćwiczenia, polecenia, pytania problemowe i zadania kompetencyjne
 - Praca ze źródłem historycznym w podręczniku
 - Ikonografia, mapy, infografiki i materiały wizualne
 - Podręcznik a podstawy programowe i wymagania egzaminacyjne
 - Literatura zalecana uczniom do lektury

5. Estetyka i komunikacja wizualna
 - Okładki podręczników historii jako nośnik treści symbolicznych
 - Szata graficzna a percepcja treści przez ucznia
 - Zmiany wizualne podręczników na przestrzeni lat
6. Odbiór podręczników
 - Podręcznik historii w oczach uczniów i nauczycieli
 - Podręcznik w warsztacie pracy doradcy metodycznego
 - Badania recepcji i efektywności podręczników
 - Podręcznik jako jeden z wielu środków dydaktycznych w klasie szkolnej
 - Podręcznik historii i jego dostosowanie dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – potrzeba czy fanaberia
7. Podręcznik w cyfrowym świecie
 - E-podręczniki, e-booki i platformy edukacyjne
 - Multimedialność i interaktywność w edukacji historycznej
 - Relacja między podręcznikiem papierowym a cyfrowym
8. Sztuczna inteligencja a podręcznik historii
 - Wykorzystanie AI w procesie tworzenia podręczników
 - AI jako narzędzie analizy narracji podręcznikowej
 - Szanse i zagrożenia związane z automatyzacją treści edukacyjnych
 - Etyczne i metodologiczne aspekty zastosowania AI w edukacji historycznej
9. Wyzwania przyszłości
 - Przyszłość podręcznika historii w dobie zmieniających się modeli edukacji
 - Podręcznik wobec kryzysu autorytetu wiedzy i dezinformacji
 - Relacja między podręcznikiem, nauczycielem i nowymi mediami

Informacje organizacyjne

Powyższe obszary tematyczne nie zamykają zakresu zagadnień, które mogą być poruszone podczas konferencji. Organizatorzy są otwarci na inne propozycje związane z tematyką obrad. Udział w konferencji jest bezpłatny. Organizatorzy zapewniają serwis kawowy oraz poczęstunek podczas obrad. Nocleg oraz koszty dojazdu we własnym zakresie.

Zgłoszenia, na formularzu stanowiącym załącznik do zaproszenia, prosimy przysyłać do **31 marca 2026 r.** na adres mailowy: l.drozd@instytutslaski.pl

O przyjęciu zgłoszonych propozycji wystąpień konferencyjnych poinformujemy Państwa do 30 kwietnia 2026 r. Program konferencji oraz szczegółowe informacje organizacyjne zostaną przekazane Państwu i upublicznione do 15 lipca 2026 r.

Mamy nadzieję, że konferencja stanie się ważnym forum pogłębionej refleksji nad przeszłością, teraźniejszością i przyszłością szkolnego podręcznika historii oraz przestrzenią inspirującej wymiany doświadczeń i poglądów.

Z wyrazami szacunku

Komitety Organizacyjny Konferencji

Pracownia Badań nad Podręcznikami Historii - Instytut Śląski – Leokadia Drożdż
Miejskie Centrum Wspomagania Edukacji w Opolu – Janusz Berdzik
Instytut Historii Uniwersytetu Opolskiego – Marek Białokur